

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY

TOIMINTAKERTOMUS 2022

HYVÄKSYTTY KEVÄTKOKOUKSESSA 8.5.2023

Kuva: Moubarak Liadi, Benin

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTA 2022	2
Järjestön hallinto ja sääntömääräiset yhdistyksen kokoukset	2
Hallitus	2
Työvaliokunta	2
Jaostot	3
Toimisto	3
Laadukkaiden terveyspalveluiden kehittäminen ja terveyserojen kaventaminen kestävästi ja pysyvästi.	3
Ihmisen ja ekosysteemien terveyttä edistävien ja turvallisten elinympäristöjen rakentaminen.	7
Kestävän ja hyvinvoivan tulevaisuuden vision ja toivon ylläpitäminen.	9
Lääkäreiden, hammas- ja eläinlääkäreiden sekä opiskelijoiden ensisijaiseksi vaikuttamisen ja vapaaehtoistyön kanavaksi kasvaminen.	12
Liitteet	15
Liite 1. Kehitysyhteistyöhankkeet	15
Laadukas laboratoriotestaus ja koulutushanke Beninissä	15
Nuorten seksuaalioikeuksien edistäminen Intiassa	16
Vammaisten naisten ja tyttöjen seksuaalioikeuksien edistäminen Keniassa	16
Kenian Powerbank hanke	17
Nepalin mielenterveyshanke	17
Kuulo- ja näkövammaisten lasten terveyden ja koulunkäynnin edistäminen Nepalissa	17
Somalian tuberkuloosiohjelma	18
Somalian mielenterveyshanke	18
Somalian koronatyö	19
Liite 2. Global Clinic ja Paperittomien terveys- hanke	20
Liite 3: Jäsenyydet ja edustukset vuonna 2022	20
Liite 5: Global Clinicin talousryhmä	21
Liite 6: Kehitysyhteistyöhankkeiden hanketyöryhmät 2022	21

TOIMINTA 2022

Järjestön hallinto ja sääntömääräiset yhdistyksen kokoukset

LSV:n sääntömääräisessä hybridimuotoisena järjestetyssä kevätkokouksessa 7. toukokuuta hyväksyttiin yhdistyksen äänestys- ja vaalijärjestys sekä ja erillinen 1000 euron tuki IPPNW:n kanssa tehtävälle rauhantyölle. Yhdistyksen syyskokous pidettiin 26.11.2022.

Vuoden 2022 lopussa LSV:n jäsenmäärä oli 1066. 10 prosentin tavoiteltu kasvu jäsenmäärässä jäi vuoden aikana saavuttamatta muiden prioriteettien vuoksi.

Hyvän hallinnon toimintatapojen kehittäminen jatkui aktiivisesti vuoden 2022 aikana, yli 10 ohjeistusta päivitettiin tai luotiin. Vuoden aikana saatettiin loppuun Somalian toimiston talousohjeistuksen päivitys, politiikka kulujen jakamisen hankkeiden välillä (Shared Costs Policy) sekä luotiin tietoturvaohjeisto. Vuonna 2022 edelleen jatkettiin Suomen toimiston talousohjeistuksen päivittämistä, päivitettiin matkustusohje, hankintaohje ja kehitettiin Conflict of Interest Policy ja toimintaohjeet koko järjestön käyttöön, tarkistettiin PSR Finland Anti-Money Laundering and Anti-Terrorist Financing Policy, kehitettiin ja hyväksyttiin Code of Conduct LSV:n vapaaehtoisille, työntekijöille ja yhteistyötahoille (jalkautetaan organisaatiossa vuonna 2023). Lisäksi luotiin järjestölle äänestys- ja vaalijärjestys. Vuoden 2021 lopussa konsultin tuella aloitettu seksuaalisen hyväksikäytön ja väkivallan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisevän politiikan ja ohjeistuksen kehittämisen osalta saatiin valmiiksi politiikka ja ohjeistuksen luonnos sekä suositukset toimenpiteistä ja kehityskohteista. Vuoden 2022 alussa järjestettiin kaikille LSV:n vapaaehtoisille ja työntekijöille avoin tilaisuus, jossa luonnosta esiteltiin. Työ jatkuu edelleen vuonna 2023. Tilitoimiston vaihto tammikuussa 2022 sujui onnistuneesti. Organisaation eri toimijoiden roolien ja vastuiden selkeyttämistä edistettiin vuoden 2022 aikana, työ jatkuu vuonna 2023.

Hallitus

Yhdistyksen hallitus kokoontui vuonna 2022 yhdeksän (9) kertaa. Hallituksen puheenjohtajana jatkoi Line Kurki ja varapuheenjohtajana Immi Kormi. Hallituksen varsinaisia jäseniä olivat Tuuli Rämö, Anna Kärki, Emma Salusjärvi, Kati Juva, Hanna Rintala, Arto Heinonen (opiskelija) ja Tuikka Asikainen. Varajäsenenä toimivat Heli Salmi ja Matti Parry.

Työvaliokunta

Järjestön hallitus nimittää vuoden ensimmäisessä kokouksessa työvaliokunnan. Siihen kuuluu järjestön puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimiston edustaja –

käytännössä toiminnanjohtaja – ja 1-3 muuta hallituksen jäsentä. Työvaliokunta toimii valmistelevana elimenä erityisesti taloutta ja henkilöstöä koskevissa asioissa. Vuonna 2022 työvaliokunnalla oli 11 käsittely- tai päätösasiaa. Päätökset ovat menneet tiedoksi hallitukselle ja ne arkistoitu. Työvaliokunnassa toimi vuonna 2022 Line Kurki, Immi Kormi, Anna Kärki ja Kaisa-Leena Juvonen.

Jaostot

Vuonna 2022 aktiivisia jaostoja. oli kehitysyhteistyöjaosto, jonka vetäjinä toimivat Anna Kärki ja Matti Parry, rauhanjaostoa veti Kati Juva. Toimintaa terveystaloustieteiden jaostossa koordinoi Heli Salmi ja ympäristöjaoston koolle kutsujana toimi Hanna Rintala. LSV:n tiedotteesta vastasi hallituksen puheenjohtaja Line Kurki ja opiskelijatoiminnasta Arto Heinonen.

Toimisto

Yhdistyksen toimisto jatkoi Globaalikeskuksessa, Siltasaarenkatu 4, Helsinki. Toimihenkilöiden työ jatkui hybridimallisena, painotus kuitenkin etätyössä. Tiimi on tavannut viikoittain etäyhteyksin viikkokokouksessa. Jokaiselle toimiston työntekijällä on varattu vapaamuotoinen viikkopalaveri toiminnanjohtajan kanssa. Toimihenkilöille järjestettiin pienimuotoista virkistystoimintaa kaksi kertaa vuoden 2022 aikana.

Toiminnanjohtajana jatkoi Kaisa-Leena Juvonen. Johanna Järveläinen siirtyi PapeTe-hankkeen asiantuntijan tehtävään vuodeksi 2022 ja järjestökoordinaattorina (60 %) tammikuussa aloittanut Heidi Saarinen toimi myös osa-aikaisena (40 %) PapeTe-hankkeen koordinaattorina. Kehitysyhteistyön ohjelmapäällikköinä jatkoivat Mari Laaksonen ja Maritta Niskanen-Tamiru (26.11.2022 asti). Sini Karusto jatkoi LSV:n talouspäällikön tehtävässä elokuun 5. päivään asti. Talouspäällikön tehtävä avattiin hakuun alkukesästä ja tehtävään rekrytoitiin Johanna Rosnell (13.7.2022 alkaen).

LSV:n toiminta on vakiintunutta, jolloin perusteet määräaikaisille työsuhteille ovat kyseenalaisia. Joulukuussa avattiin ohjelmapäälliköiden toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet hakuun.

Laadukkaiden terveystaloustieteiden kehittämisen ja terveyserojen kaventaminen kestävästi ja pysyvästi.

Nostamme esille keskeisiä puutteita terveystaloustieteiden saatavuudessa, tarkoituksenmukaisuudessa ja kestävydessä sekä kehitämme näiden ratkaisemiseksi malleja, jotka ovat pysyvästi integroitavissa yhteiskunnan järjestelmiin kotimaassa ja ohjelmamaissamme.

Vuonna 2022 LSV:n kehitysyhteistyö jatkui hankemuotoisena. Kevään 2022 hanketuen hakukierroksella ulkoministeriö myönsi LSV:lle jatkorahoituksen kahdeksi vuodeksi Beninin laboratoriahankkeelle, vuodeksi Somalian tuberkuloosiohjelmalle ja neljälle vuodelle Somalimaan mielenterveyshankkeelle. Lisäksi UM myönsi rahoituksen neljäksi vuodeksi 2023 alkavalle mielenterveyshankkeelle Nepalissa. LSV:n kehitysyhteistyön ohjelmallisemman lähestymistavan kehittäminen jatkui. (Tarkemmat hankekuvaukset liitteessä).

LSV:n vuonna 2021 hahmottelemassa kehitysyhteistyöohjelmassa on kaksi strategista tavoitetta, jotka edistävät haavoittuvassa asemassa olevien oikeuksia terveyteen: 1) laadukkaiden terveyspalveluiden saatavuuden parantaminen ja 2) kapasiteetin kasvattaminen terveyden edistämiseksi. LSV:n kehitysyhteistyön tavoitteet ovat linjassa maailman terveysjärjestön muotoileman Universal Health Coverage -kehikon kanssa ja edistävät terveysoikeuksien toteutumista Beninissä, Intiassa, Keniassa, Nepalissa ja Somaliassa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevassa väestössä. Vuonna 2022 LSV teki yhdessä kumppanien kanssa Intiassa ja Keniassa vaikuttamistyötä paikallisissa yhteisöissä ja sidosryhmien parissa lisätäkseen monipuolisesti tietoa seksuaalioikeuksista ja parantaakseen oikeanlaisen tuen saatavuutta esimerkiksi seksuaalista väkivaltaa kohdanneille. Somaliassa paransimme mielenterveyspalvelujen saatavuutta yhdessä yhteisöjen, paikallisten toimijoiden ja viranomaisten kanssa, sekä jatkoimme tuberkuloosin vastaista työtä. UNFPA:n rahoittama koronatestaushanke tuli päätökseen syyskuun 2022 lopussa. Nepalissa lisäsimme tietoisuutta vammaisuudesta yhteisöjen, opettajien ja vanhempien keskuudessa ja siten myös tuimme vammaisten yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Kehitimme diagnostiikkapalveluita ja henkilöstön osaamista laboratoriotyössä Beninissä.

Vuonna 2022 LSV:n toteuttamaa kehitysyhteistyötä rahoitti Suomen ulkoministeriö, YK:n västöohjelma UNFPA, Global Fund sekä Nummelan parantolan säätiö.

Keskustelukyvyn merkitys korostuu globaalien ristiriitojen ja monenlaisten uhkakuvien maailmassa. Yhteiskuntamme tarvitsee rakentavaa, toisiamme ymmärtävää keskustelua, jotta voisimme hyvin, pysyisimme terveenä ja yhteiskuntamme toimivana. Mielentämiskyky eli kyky ymmärtää oman ja toisen mielen sisältöä on edellytys sille, että omat voimavaramme pysyvät hyvinä, kykenemme keskustelemaan rakentavasti ja hyväksymään erilaiset mielipiteet ja toimimaan tuloksellisesti yhteisten päämäärien hyväksi. Vuosina 2021 ja 2022 LSV:n toteuttama **KUU-hanke**, "Kuuntelusta se alkaa! Yhteiskuntarauhaa mielentävän keskustelun avulla!" luotiin tällaista tarkoitusta varten.

KUU-hanke toi kollegoille esille keinoja vahvistaa hyvää keskustelua omassa elämässään, työssään ja lähiympäristössä ja antaa eväitä lähteä viemään hyvää asiaa eteenpäin. Hanke toteutettiin yhteistyössä Psykologin sosiaalinen vastuu ry (PSV), Mentalisaatioyhdistys ry:n kanssa. Hankkeen näkyvänä ulkopuolisena tukena oli psykiatri, mentalisaatioterapiakouluttaja Matti Keinänen, *Mieli meissä. Tasapainoista elämää mielentämisen keinoin* - kirjan kirjoittaja.

KUU-hankkeen kautta tuotettiin tietoa, tehtiin haastatteluja, luotiin blogeja ja videoita ja verkkokurssi. Lisäksi pyrittiin järjestämään KUU kiertää – ideointi-iltoja paikallisten kollegoiden ja opiskelijoiden kanssa eri puolella Suomea yliopistokaupungeissa. KUU-hanke oli Ylen ja Erätaukosäätiön #HYVINSANOTTU – bra sagt. Kunnioittavasti keskusteleva Suomi hankkeen kumppanuustoimija. Näin olimme mukana vaikuttamassa yhdessä yli 150 toimijan kanssa suomalaiseen keskustelukulttuuriin.

Nettietä oli tarkoitettu kaikille kiinnostuneille ja keskusteluiltoja lääkäreille, psykologeille ja opiskelijoille. Nettiedon tuottaminen onnistui hyvin, ja sitä luettiin sekä nettisivuilta että sosiaalisesta mediasta kohtuullisen hyvin, mutta paikallisten keskusteluiltojen järjestämisessä oli vastoinkäymisiä, niistä toteutui alle puolet suunnitellusta ja osallistujia oli vähän. Blogeja ja lehtikirjoituksia lukeneet sekä keskusteluiltoihin ja verkkokurssiin osallistuneet kuitenkin antoivat paljon myönteistä palautetta. Pohdinnassa päädyttiin siihen, että mielentäminen on jo terminäkin uusi ja uuden käsitteen vakiinnuttaminen vie aikansa.

Kiireisessä, epidemioiden väsyttämässä terveydenhuollon arjessa ja globaalistikin epävarmassa maailmantilanteessa monella on päivittäinen työstä ja muusta elämästä selviäminen usein päällimmäisenä mielessä eikä uuden käsitteen oppiminen ehkä näytkö kovin tärkeänä tai kiinnostavana. Todellisuudessa mielentämisen ajatusmaailma tuo kuitenkin paljon voimaantumista nimenomaan epävarmaan maailmaan sekä yksilö- että yhteiskuntatasolla, joten sitä nimenomaan kannatti tuoda esiin juuri nyt.

Terveyspolitiikkatoiminnan keskeisiä osa-alueita olivat paperittomien terveydenhuolto ja sosioekonomiset terveyserot. Vapaaehtoiset osallistuivat aiheista käytävään julkiseen keskusteluun kirjoittamalla mielipidekirjoituksia ja ammattikunnassa käytävään keskusteluun tarjoamalla tiedepääkirjoituksia Duodecim- ja Lääkärilehteen. Lisäksi jaoston jäsenet toimivat asiantuntijoina kahdenvälisissä tapaamisissa kunnallis- ja valtakunnallisten päättäjien kanssa ja tarjoamalla heidän käyttöönsä tutkittua tietoa päätöksenteon tueksi. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus sekä paperittomien terveydenhuollosta valmistelussa oleva lakiesitys olivat tapaamisten aiheina. Jaosto seurasi päätöksentekoa tiiviisti ja tarjoaa asiantuntemusta tarpeen mukaan.

Lakiesitys paperittomien välttämättömästä hoidosta hyväksyttiin joulukuussa 2022, ja laki astui voimaan vuoden 2023 alusta. Tämä on myös LSV:ssä ja sen PapeTe-hankkeessa tehdyn työn tulos. LSV muun muassa lausui laista kirjallisesta eduskunna sosiaali- ja terveysvaliokunnalle. Vuonna 2022 kehitettiin ryhmäterveysneuvontaa, johon osallistui 123 henkilöä. Annettiin puhelinneuvontaa sote-ammattilaisille paperittomien terveyspalveluista. Puhelimeen tuli 75 yhteydenottoa. Vuoden aikana edistettiin paperittomien hoitoon pääsyä kansallisesti sekä kunnissa. Vuoden aikana tavoitettiin vähintään 28 eri kunnan soteammattilaisilla. PapeTe-työssä ja Global Clinicille ohjattiin vuoden aikana asiakas vähintään 240 kertaa julkiseen terveydenhuoltoon. Luentoja paperittoman potilaan kohtaamisesta ja paperittomien terveyspalveluista pidettiin 573 kuulijalle, valtaosa terveydenhuollon ammattilaisia tai opiskelijoita. PapeTe-työssä tuettiin ja koordinoitiin Global Clinicin vapaaehtoistoimintaa järjestämällä esimerkiksi tulkkaus, tekemällä sisäistä ja ulkoista viestintää sekä järjestämällä kokouksia ja koulutuksia.

Global Clinicin matalan kynnyksen toimipisteellä, paperittomien klinikalla, oli vuoden aikana 243 käyntiä. Käynnit ovat vähentyneet viime vuosina. Tämä kertoo, ainakin osittain siitä, että klinikan tavoitetta lähestymässä niin, että yhä isompi osa paperittomista erityisesti pääkaupunkiseudulla pääsee julkiseen terveydenhuoltoon. Klinikapuhelimeen tuli vuoden aikana n. 219 soittoa. Paperittomien klinikka teki yhteistyötä Kalasataman terveysaseman ja sen henkilöstön kanssa. Vapaaehtoisina klinikalla toimii lääkäreitä, hammaslääkäreitä, aulavapaaehtoisia, sairaan- ja terveydenhoitajia kättilöitä, psykologeja ja fysioterapeutteja, yhteensä 52 vapaaehtoista.

LSV jatkoi yhteistyötä Vapaus Valita Toisin ry:n kanssa Sote-seminaarissa tammikuussa 2022.

LSV jatkoi yhteistyöstä Health Action International -verkoston toiminnassa kestävään lääkepolitiikkaan panostetaan. Siirtolaisten ja liikkuvan väen tilanteeseen liittyen yhteistyö ja jäsenyytemme jatkui Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants (PICUM) kanssa. Suomessa LSV osallistui PapeTe-hankeasiantuntijan työpanosta käyttäen paperittomien terveyttä koskevaan työryhmätyöskentelyyn. LSV jatkoi seksuaalioikeusverkoston toiminnassa, missä edustajana toimi Kiia Lipponen.

Ympäristöjaoston alaisuudessa jatkettiin neuvolaprojektin toimintaa Lahdessa yhdessä Tunne ry:n kanssa. Neuvolahenkilökuntaa koulutettiin kestävien elämäntapojen edistämisen yhteydestä terveellisten elämäntapojen edistämiseen. Hankkeelle haettiin jatkorahoitusta kahdelta eri säätiöstä tuloksetta.

Ihmisen ja ekosysteemien terveyttä edistävien ja turvallisten elinympäristöjen rakentaminen.

Edistämme demokratiaa, maailmanrauhaa, yhteiskuntarauhaa, syrjimättömyyttä, väkivallan ja konfliktien ehkäisyä, ydinaseettomuutta ja etsimme ratkaisuja ympäristökriisiin. Osallistumme yhteiskunnan ekologiseen jälleenrakennukseen eli siirtymään kohti kokonaisvaltaisesti kestävää, luonnon monimuotoisuutta ylläpitävää ja kiertotalouteen perustuvaa elämäntapaa.

Vuonna 2022 **rauhanjaoston** vaikuttamistyön kärkenä oli ydinaseiden vastainen työ, joka oli Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022 aiempaa ajankohtaisempaa. Jaosto aktivoitui tekemään ydinaseiden humanitaarisista vaikutuksista kertovia videoita (12kpl) sosiaaliseen mediaan. Kuvaajina toimivat jaoston aktiivit Miska Tiainen ja Hanna Juvonen, Videoilla esiintyivät Elina Hemminki, Antti Junkkari, Kati Juva, Salla Nazarenko ja Vappu Taipale. Videoita katsottiin yli 5000 kertaa.

Lisäksi jaosto vaikutti yhdessä muiden rauhantoimijoiden kanssa autonomisten aseiden (ns. robottiaseet) kieltämiseen jo kehittämisasteella, ja Suomen aseviennin läpinäkyvyyden lisäämiseen. Jaosto vaikutti yksittäisiin lääkäreihin ja medisiinareihin, Ulko- ja puolustusministeriöön ja poliittisiin päättäjiin. Vuonna 2022 LSV:n rauhanjaosto on muiden rauhanjärjestöjen kanssa tavannut ulkoministeriön asevalvontayksikön virkahenkilöitä kerran ja ulkoministeri Pekka Haavistoa ja asevalvontasuurlähtettiläs Jarmo Viinasta. Lisäksi Kati Juva on pitänyt säännöllistä yhteyttä ulkoministeriön valtiosihteerin Nanna Sumuvuoreen. Kati Juva on vierailut sosialidemokraattien, vihreiden, vasemmistoliiton (mukana myös Miska Tiainen) ja RKP:n eduskuntaryhmissä kertomassa ydinaseista ja että ne eivät tuo Suomelle turvaa.

LSV:n blogissa on julkaistiin neljä rauhanaiheista blogia, IPPNW:n blogissa kaksi ja muualla yksi. Helsingin Sanomissa julkaistu kaksi ja Hufvudstadsbladetissa yksi mielipidekirjoitus rauhan teemalla.

Rauhanjaosto jatkoi toimintaa ydinaseiden vastaisessa työssä pääosin ICAN verkoston kautta, missä Juva jatkoi toisena koordinaattorina, ja muiden rauhantoimijoiden kanssa. Jaoston vetäjä Kati Juva osallistui kesäkuussa 2022 Wienissä järjestettyyn ydinasekieltosopimuksen sopijaosapuolten kokousta edeltävään kansalaisfoorumiin ja seminaariin ydinaseiden humanitaarisista vaikutuksista. LSV jatkoi IPPNW:n aktiivisena jäsenjärjestönä, Kati Juva osallistui IPPNW:n Boardin toimintaan (kaksi kokousta) ja Councilin kokoukseen kerran. IPPNW Euroopan alue on pitänyt tiivistä yhteyttä, Kati Juva osallistunut etäkokouksiin 24.2, 3.5, 22.9 ja 13.10. LSV tuki IPPNW:n euroopan toimiston viestintämateriaalin kehittämistä ylimääräisellä tuella. Joulukuussa 2022

rauhanjaosto haki oikeusministeriön tukea vuodelle 2023 Suomessa tehtävään rauhantyöhön, rahoituspäätöstä odotetaan maaliskuussa 2023.

Kati Juva osallistui Norjan Norske lege mot atomvåpen -40-vuotisseminaariin ja juhliin 24.9. Pohjoismaisessa ICAN verkostossa yhteistyötä koordinoi rauhanjaoston vetäjä, étäkokouksia vuonna 2022 oli kolme.

Yhteiskuntarauha, syrjimättömyys ja väkivallan ja konfliktien ehkäisy ja tätä kautta terveyttä edistävien ja turvallisten elinympäristöjen rakentaminen ovat kaikki **KUU-hankkeen** ydinsanomaa. KUU-hanke pyrkii tähän edesauttamalla hyvää, mielenkäyttävää, toinen toistaan kunnioittavaa keskustelua. Hyvää keskustelua edistämällä lisäämme omaa ja toistemme terveyttä ja turvallisuutta.

KUU-hanke reagoi maailman tapahtumiin. Venäjän helmikuussa aloittama hyökkäyssota Ukrainaan järkyttävine sotakuvineen levisi kautta maailman. Kuu-hanke reagoi tilanteeseen tuomalla esiin mielenkäyttävän vuorovaikutuksen voimaannuttavaa ja jaksamista lisäävää vaikutusta tapahtumissaan ja erillinen verkkotapahtuma oli nimenomaan tähän suunnattu korostaen mielenkäyttävän otteen voimaannuttavaa vaikutusta. Verkkotapahtuman osallistujamäärä oli vähäinen mutta palaute siitä oli erittäin lämmintä.

Vuonna 2022 **ympäristöjaosto** toimi lääkäriasiantuntijuuden edistäjänä terveydenhuollon kestävyys- ja ympäristökysymyksissä. Ympäristöjaoston toiminta koostui pääosin Ilmastolääkärit -verkoston toiminnasta.

Ympäristöjaoston toiminta toteutui neljällä eri toiminta-alueella:

1. Terveydenhuollon järjestelmien ympäristövastuullisuus
2. Yleinen yhteiskunnallinen vaikuttaminen: poliitikot, virkamiehet, yleinen mielipide
3. Ihmisen psyykinen ja fyysinen terveys ja ympäristö (lääkärin työssä yksilötasolla): mm. kestävä ravitsemus, liikkuminen ja niiden terveysvaikutukset
4. Koulutusprojektit ja materiaalipakettien kokoaminen sekä levittäminen lääkäreille ja opiskelijoille

Ympäristöjaosto tapasi poliitikkoja ja ministeriöiden viranhaltijoita ja levitti näissä tapaamisissa tietoa ympäristön ja terveyden yhteyksistä. Jaosto lähetti sähköpostikirjeen kaikille lääkärialuevaltuutetuille kertoen jaoston ja Ilmastolääkäreiden toiminnasta ja kannustaen ottamaan ekologisen kestävyyskentistä vahvemmin mukaan päätöksentekoon. Jaosto suunnitteli koulutustilaisuutta/webinaaria lääkärialuevaltuutetuille ekologisen kestävyyskentistä ja terveyden yhteyksistä, mutta tätä ei päästy toteuttamaan hyvinvointialueiden

käynnistymisen ollessa hankalassa vaiheessa, arvioitiin etteivät valtuutetut osallistuisi ylimääräisiin tilaisuuksiin.

Ympäristöjaosto toimi yhteistyössä muiden toimijoiden ja järjestöjen kanssa, kuten Elokapina ja muut aktivistiliikkeet, HSY, muut ympäristötoimijat sekä STM.

Kestävän ja hyvinvoivan tulevaisuuden vision ja toivon ylläpitäminen.

Vahvistamme yhteistyökumppaneidemme ja vapaaehtoistemme osaamista ja vaikuttamiskapasiteettia, toimimme osallistavin keinoin ja jaamme näyttöön perustuvaa tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta.

Kehitysyhteistyöjaoston hankeryhmien vapaaehtoiset työskentelivät yhdessä ohjelmamaiden paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa vastavuoroisesti oppien ja kehittämisen uusia tapoja edistää laadukkaita terveysohjelmia. Kumppaneiden kykyä suunnitella ja toteuttaa korkealaatuisia ihmisoikeusperustaisia ohjelmia seuraattiin neljännesvuosittain raportoinnin yhteydessä, online tapaamisissa ja monitorointimatkoilla, joissa kaikissa LSV:n vapaaehtoisilla on aktiivinen rooli. Kehitysyhteistyön hankevapaaehtoisia osallistui Fingon kehitysyhteistyötä koskeviin koulutuksiin ja UM:n evaluatio koulutukseen.

LSV on Fingon jäsen ja yhteistyö Fingon ja muiden suomalaisten kehitysyhteistyötoimijoiden kanssa jatkui myös vuonna 2022. LSV:n edustajana Lääkäriliiton Kansainvälisen terveyden neuvottelukunnassa jatkoi Matti Parry, tapaamisia vuonna 2022 oli neljä (4).

Hyvä vuorovaikutus pitää yllä visiota hyvinvoivasta tulevaisuudesta ja luo toivoa. Tätä hyvää vuorovaikutusta korostettiin KUU-hankkeen toiminnassa. Kuun kierto- tilaisuuksiin osallistujat pääsivät omakohtaisesti kokemaan mielenmäisen vuorovaikutuksen, hyvän keskustelun mahdollisuudet hankalissakin yhteiskunnallisissa tilanteissa. Kuu hankkeen nettisivu toimi aktiivisesti kahden vuoden ajan, myös vuonna 2022. Uutta sisältöä lisättiin noin kahden kuukauden välein ja sosiaalisen median postauksilla tavoitettiin yli 3000 seuraajaa. Näiden lisäksi hankkeen vetäjän Tuikku Asikaisen omalla facebook sivulla käytiin aktiivisesti keskustelua Kuu aiheesta jokaisen uuden blogini kohdalla. Hanketta esiteltiin useissa LSV:n kokouksissa ja sen toteutumista seurattiin LSV tiedotteissa, joka lähetettiin kaikille jäsenille. Kuu-hankkeesta kerrottiin Lääkäriportaalissa ja Lääkärilehden keskusteluissa.

Ympäristöjaosto ylläpiti kestävän ja hyvinvoivan tulevaisuuden visiota, toivoa ja vaikuttamismahdollisuuksia esillä viestinnässään Ilmastolääkärit -facebookryhmässä, kokouksissaan, laajemmin lääkäreiden some-ryhmissä sekä

tapahtumissa, esim. Pohjolan Lääkäripäivät, sekä valtakunnallisen median haastatteluissa (esim. HS 8.7. Ilmastoahdistus johti uuteen) ja Maailman kuvalehden haastattelussa (5.8.2022).

Syksyllä 2022 rauhanjaoston vetäjän Kati Juvan koordinoimana valmisteltiin Lääkäripäiville 2023 ohjelma Terveys tulilinjalla yhdessä Lääkäriliiton kanssa. Kyse oli koko päivän sessiosta, teemoina lääkärinä sodassa, sodan säännöt, lasten mielenterveys sodassa (puhujana Olga Osokina Ukrainasta), sotien kansanterveysvaikutukset (Barry S Lewy Yhdysvalloista etänä) ja ydinaseiden humanitaariset vaikutukset (Ira Helfand IPPNW etänä).

Osana ICAN Finland verkostoa, **rauhanjaosto** oli mukana järjestämässä neljä Nuclear Cafe -tilaisuutta: 10.3. Nato ja ydinaseet (Kati Juva), 3.5. Venäjän ydinaseet (Claus Montonen), 28.9. Onko ydinsulkusopimus rikki (Tarja Cronberg) ja 15.11. Ovatko atomit vaarallisia, keskustelua ydinvoimasta, ydinaseista ja sodasta (Ville Tulkki ja Claus Montonen). Kati Juva puhui lääkäreiden rauhatyöstä Helsingin seudun Duodecim-seuran tilaisuudessa 24.11.

Vuonna 2022 viestinnän painopisteenä oli LSV:n tunnettavuuden lisääminen tiedottamalla toiminnan edistymisestä ja vaikuttavuudesta. Onnistunut työ näkyi lisääntyneenä seuraaja määränä sosiaalisessa mediassa ja artikkelimme tavoittivat useampia lukijoita.

Viestimme konkreettisesti työmme tuloksista ja eri hankkeissamme kehitetyistä ratkaisuksista sekä vapaaehtois- ja vaikuttamistyön mahdollisuuksista. Vuonna 2022 nostimme esille kansalaisyhteiskunnan asemaa ja tilaa ohjelmamaissamme, terveyden eriarvoisuutta globaalissa etelässä, ydinaseiden vaikutusta ihmiskuntaan ja yhteiskuntarauhan roolia ja tärkeyttä. Viestintämme fokuksena oli osallisuus, seksuaali- ja lisääntymisterveys, mielenterveyden kysymykset Suomessa ja maailmalla, laadukas laboratoriotestaus. Verkkosivuillamme luetuimmiksi artikkeliksi nousi Line Kurjen hoitajien työtaistelutilanteeseen kantaa ottava artikkeli *Ongelma diagnosoitu, hoito viivästynyt*, joka tavoitti lähes 17 000 lukijaa. Artikkelista tehtyä somepostaus nousi LSV:n mittakavaalla viraaliksi tavoittamalla yli 24 000 käyttäjää.

Jäsenille tiedote ilmestyi kahdesti painettuna ja siinä julkaistuja artikkeleita julkaistiin verkkosivuilla. Artikkeleita tiedotteeseen kirjoitti kahdeksan järjestön vapaaehtoista sekä neljä kutsuttua asiantuntija- ja opiskelijakolumnistia. Tiedotteessa panostettiin antamaan näkyvyyttä kaikille järjestön toiminta-alueille. Tiedotteiden yhteenlaskettu sivumäärä oli juhlavuonna 16 sivua tai 30% pidempi kuin 2021.

Sähköinen uutiskirje ilmestyi vain kerran alkuvuodesta 2022 järjestön akuuttien hallinnollisten asioiden hoidon mennessä edelle. LSV:n Sosiaalisen median

alustojen (Facebook, Instagram, Twitter, Youtube) seuraajamäärät kasvoivat. FB, IG ja Youtube sisällön tuottamiseen osallistui myös vapaaehtoiset toimiston koordinoimana. Twitterin osalta kokeilimme alustan luovutusta ympäristöjaoston aktiivisen vapaaehtoisen käyttöön, mikä näkyi aktiivisempuna twiittauksena. Loppuvuodesta LSV:lle luotiin LinkedIn tili, jonka laajempaa käyttöönottoa suunnitellaan vuoden 2023 aikana.

Asiantuntija-artikkeleita julkaistiin eri julkaisuissa. Vuonna 2022 LSV-tavoitteena oli julkaista vähintään neljä kertaa vuodessa opiskelijablogia, loppujen lopuksi nettisivuille saatiin kuitenkin vain yksi, sitäkin hienompi artikkeli lääketieteen opiskelijalta Ukrainan sotaan liittyen Hanna-Kaisa Juvoselta.

Toimintasuunnitelmasta poiketen järjestettiin LSV:n 40-vuotisjuhlaseminaari 8. lokakuuta. Meilahden sairaala-alueen Naistenklinikan luentosalissa Helsingissä. 40-vuotiaan järjestön juhlaseminaarin teemana oli LSV:n laaja toimintakenttä vuodesta 1982 tähän päivään ja luennoitsijat oli kutsuttu perustamisvaiheen toiminnan viiden "sektion" perusteella:

- Lääkärit ydinsotaa vastaan: Tarja Cronberg otsikolla "Rakennetaanko rauhaa pelotteella vai vuoropuhelulla",
- Myrkyt ja kemiallistuminen: Sirpa Pietikäinen otsikolla "Planetaarinen terveys – lääke- ja terveystieteen keinoin ekologisesti ja sosiaalisesti kestävään tulevaisuuteen",
- Maailman köyhyys ja terveys: Hanna Nohynek koronapandemian vaikutuksista globaaliin rokotuskattavuuteen ja terveysjärjestelmiin
- Tulevan sukupolven turvallisuus: Tytti Solantaus sodan vaikutuksista lasten mielenterveyteen ja Hanna Rintala ilmastotunteista
- Lääkärin sosiaalinen vastuu terveyteen vaikuttajana, vallankäyttäjänä sekä auttajana: Moona Merikallio paperittomien terveydestä.

Seminaariin osallistui lähes 40 LSV:n jäsentä ja ystävää. Seminaarin jälkeen vietettiin LSV:n 40-vuotisjuhlia Rauhanasemalla Pasilassa, jossa esiintyi lääkärikuoro Medicanto.

Seminaarijärjestelyt syrjäyttivät aiemman idean julkaista vapaaehtois- ja jäsenprofileja. Tähän ideaan pohjautuen Hanna-Kaisa Juvonen haastatteli Vappu Taipaleta ja kirjoitti haastattelun pohjalta juhluvuosiartikkelin LSV-tiedotteeseen 1/2022.

Pitkäaikaiset aktiivit Vappu ja Ilkka Taipale toimittivat artikkelikokoelman LSV:n neljäkymmenen vuoden toiminnasta *Potilaana koko maailma. Lääkärin sosiaalinen vastuu vuodesta 1981.*

Lääkäreiden, hammas- ja eläinlääkäreiden sekä opiskelijoiden ensisijaiseksi vaikuttamisen ja vapaaehtoistyön kanavaksi kasvaminen.

Olemme tunnettu ja arvostettu asiantuntijoiden oma järjestö, jota on helppo lähestyä myös uusien toimintaideoiden kanssa.

Vuonna 2022 LSV:ssä toimii yhteensä 120 aktiivista vapaaehtoista. Järjestimme keväällä ja syksyllä uusien vapaaehtoisten illan, jossa esiteltiin LSV:n toimintaa.

Vuoden 2022 ensimmäisen tiedotteen yhteydessä pyrimme tavoittamaan jäseniämme osallistumaan verkkopohjaiseen jäsenkyselyyn järjestön toiminnan kehittämiseksi. Emme kuitenkaan tavoittaneet jäseniämme toivotussa laajuudessa.

Kehitysyhteistyöjaoston toiminnassa oli vuoden 2022 aikana 43 aktiivista vapaaehtoista hankeryhmissä ja n. 130 vapaaehtoista jaoston sähköpostilistalla. Jaostolla oli vuonna 2022 kaksi puheenjohtajaa. Jaosto kokoontui säännöllisesti kuusi (6) kertaa hybridimallilla ja jaoston sisäistä toimintaa kehitettiin mm. suunnittelemalla vapaaehtoisten perehdytystä ja sisäistä koulutusta. Jaosto esittäytyi kevään ja syksyn uusien illassa, sekä oli edustettuna Lastenlääkäripäivillä. Työpäivä maailmalle -varainhankintakampanjan kärkihankkeena oli laadukkaiden laboratoripalveluiden kehittäminen Beninissä.

Alkuvuodesta 2022 Venäjän hyökättyä Ukrainaan kiinnostus rauhantyöhön merkittävästi lisääntyi. **Rauhanjaoston** on toiminut aiempaa aktiivisemmin ja uusia ihmisiä on tullut mukaan pääosin LSV:n somekanavien ja ICAN Finlandin aktiviteettien kautta. Myös monet vanhat aktiivit ovat aktivoituneet. Rauhanjaosto kokoontui vuonna 2022 kolmasti (17.3, 5.9, 30.11) ja piti yhteyttä sähköpostitse (postituslistalla 23 henkilöä). Enimmäkseen keskusteltiin Ukrainan sodasta, jonkin verran myös ydinaseriisunnasta ja IPPNW-asioista. Rauhanjaosto esittäytyi LSV:n uusien illassa.

KUU-hankkeen viidestä tilaisuudesta toteutui kaksi sekä lisäksi toteutettiin tilaisuus verkossa. Hanke tavoitti huomattavan määrän ihmisiä verkossa, itse KUU-tilaisuuksissa osallistuminen jäi muutamaan kymmeneen.

Terveyspolitiikkajaosto kommunikoi pääasiallisesti s-postilistan kautta, jolla oli 26 tilaaja vuonna 2022. Paperittomien terveys -hankkeessa toimii noin 52 aktiivista vapaaehtoista, joista suurin osa on myös Global Clinicin vapaaehtoisia. Vapaaehtoisia lääkäreitä on mukana myös jaoston muussa vaikuttamistoiminnassa. Jaosto ottaa kantaa lääkäreille tärkeisiin asioihin ja luo alustan lääkäreiden vaikuttamistoiminnalle. Vuonna 2022 päivitettiin vapaaehtoistoiminnan tehtäväkuvauksia klinikan muuttuneeseen toimintaympäristöön.

Vuonna 2022 **ympäristöjaosto** toimi läheisessä yhteistyössä Ilmastolääkäreiden kanssa. LSV:n ympäristöjaoston s-postilistalla on 47 henkilöä. Ilmastolääkäri Facebook ryhmän koko kasvoi vuoden 2022 aikana yli 180 hengellä, ryhmässä on jo 588 jäsentä.

Vuonna 2022 ympäristöjaosto kehitti työtapojaan. Jaosto muodosti pienemmät temaattiset työryhmät toimimaan omina tiimeinään, jotka raportoivat toimintaansa jaoston yhteisissä kokouksissa, joita vuonna 2022 oli yhteensä kahdeksan, ja osallistujia yleensä noin 10/tapahtuma. Kuitenkaan oma-aloitteista toimintaa toteuttavia ryhmiä ei syntynyt vaan sama aktiivien ja vastuuhenkilöiden ydinjoukko järjesti käytännössä kaiken toiminnan. Kokouksissa kierrätettiin toistuvasti samoja ideoita siitä, mitä voitaisiin tehdä, jos joku vain tekisi. Näin ollen päädyttiin lopettamaan rutiininomaiset kokoukset vuodelle 2023 ja sovittiin, että kokouksia kutsutaan koolle tarpeen mukaan sekä kannustettiin edelleen kaikkia toimimaan oma-aloitteisesti. Ihmisillä oli myös toive päästä live-tapaamisiin - toisaalta jaostossa oli osallistujia ympäri Suomen jolloin etäkokoukset olivat välttämättömiä.

Tiedotus ja viestintä jatkui läpileikkaavana toimintana kaikissa jaostoissa. LSV:n eri jaostojen vapaaehtoisilla on tärkeä rooli myös viestinnässä. Tavoitteena on, että jokaisessa hankeryhmässä tulee olemaan vapaaehtoinen viestinnän yhteyshenkilö, joka toimii yhdyshenkilönä toimistolle ja koordinoi viestintä- ja varainhankintamateriaalin tarpeita- ja tuotantoa. Vuoden 2022 aikana TPM kampanjan yhteyteen muodostettiin 3 hengen vapaaehtoisryhmä ideoimaan ja tuottamaan kampanja materiaalia. Tiedotteen tekoon osallistui vuoden aikana kaksi uutta vapaaehtoista.

Opiskelijatoiminnan osalta kehitettiin edelleen LSV:n sisäisiä toimintatapoja. Vuonna 2022 tuettiin opiskelijoiden järjestämiä tapahtumia ja hankkeita mm. opiskelijayhdistysten kautta. LSV tuki Suomen Medisiinariliiton ulkoasiainvaliokunnan (FiMSIC) tilaisuuksien järjestämistä erillisten hakemusten mukaisesti. Tuettuja tilaisuuksia olivat National Meeting (1.10.2022) ja The Federation of International Nordic Medical Students' Organisations (FINO) pohjoismaalaisten IFMSA:n jäsenjärjestöjen yhteistyöverkoston kokous Tampereella 3.-6.11.2022. Konferenssiin osallistui yhteensä noin 80 pohjoismaalaista lääketieteen opiskelijaa. Vuoden 2022 pääteema oli yksilön terveys (Individual Health), josta käsiteltäviä ala-aspekteja olivat mielenterveys, ravitsemustiede sekä lihavuus, lääketieteen teknologiat ja personalisoitu lääketiede.

Lisäksi LSV tuki Helsingin Lääkiksen speksiä ostamalla mainostilaa speksin käsiohjelmasta.

Liitteet

Liite 1. Kehitysyhteistyöhankkeet

Laadukas laboratoriotestaus ja koulutushanke Beninissä

Vuosi 2022 oli Beninissä toteutettavan koulutushankkeen viimeinen vuosi. Hanketta rahoitti ulkoministeriö. Hankkeessa tuettiin beniniläisiä kumppaneita kouluttamaan julkisten sairaaloiden laboratoriohenkilökuntaa antibioottiresistenssitutkimusten ja veriviljelyiden tekemisessä. Hankkeessa vahvistettiin beniniläisten kliinisten laboratorioden kykyä testata ja tunnistaa resistenttejä bakteereja, jotka aiheuttavat henkeäuhkaavia infektioita, erityisesti sepsistä. Hankkeessa koulutettiin ensin kokeneita laboratoriotyön ammattilaisia, jotka sitten puolestaan kouluttivat uusia laboratoriotyöntekijöitä. Kohderyhmään kuului 60 terveysministeriön valitsemaa laboratorioteknikkoa eri puolilta Beniniä. Laboratoriotulosten tehokasta hyödyntämistä hoitopäätöksissä tarkasteltiin työpajoissa, joissa laboratoriohenkilökunta ja lääkärit kohtasivat. Tietoa laboratorioden toiminnasta ja tietojen hyödyntämisestä kerättiin ennen ja jälkeen koulutusten hankkeen seuraamiseksi ja laboratorioden tehokkaan käytön suunnittelemiseksi. Hankkeessa valmistui raportti, joka linjaa hyviä käytäntöjä Beninin ja Länsi-Afrikan kontekstissa, ja uusia toimintatapoja kehitetään terveysministeriön, sairaaloiden ja akateemisen yhteisön dialogilla. Hankkeen paikallisina kumppaneina toimivat paikallinen kansalaisjärjestö [CeRADIS](#) (Center for Integrated Development and Solidarity), jolla on pitkä kokemus terveysalan hankkeiden toteuttamisesta sekä Abomey-Calavin yliopisto.

Koulutushanke Beninissä paljasti vakavia puutteita Beninin sairaaloiden hygieniakäytännöissä. Raskaana olevat äidit ja vastasyntyneet ovat erityisen alttiita sairaalainfektioille. Yhdessä beniniläisten kumppaneiden kanssa LSV on suunnitellut koulutushankkeelle jatkovaiheen, jossa tällä kertaa kiinnitetään erityistä huomiota äitien ja vastasyntyneiden infektioiden vähentämiseen kouluttamalla sairaalan terveydenhuollon työntekijöitä parempiin hygieniakäytäntöihin. Lisäksi hankkeessa koulutetaan heikoimmassa asemassa olevissa yhteisöissä terveydenhuollon työntekijöitä, kuten perinteisiä kättilöitä, lisäämään äitien tietoisuutta synnytykseen ja vastasyntyneen terveyteen liittyvistä hygieniakäytännöistä. Kliinisten laboratorioden roolia vahvistetaan luotettavassa äidin ja vastasyntyneen infektioiden testauksessa ja hygieniavalvonnassa. Hankkeessa jatketaan myös keskitetyn vertailulaboratorion kehittämistä, joka pystyy todentamaan paikalliset laboratoriotulokset, avustamaan patogeenien tunnistamisessa ja infektioiden seurannassa. Jatkohankkeelle on myönnetty Suomen ulkoministeriön rahoitus vuosille 2023-2024.

Nuorten seksuaalioikeuksien edistäminen Intiassa

Vuonna 2021 alkanut hanke keskittyy seksuaalisen väkivallan ehkäisemiseen Intiassa. Hanke toteutetaan Rajastanin ja Jaipurin osavaltioissa. Hankkeessa haastetaan nuoria ja heidän vanhempiaan kyseenalaistamaan ajatusmallejaan sukupuolinnormeista ja lisätään tietoisuutta erityisesti naisiin ja tyttöihin kohdistuvasta häirinnästä ja seksuaalioikeuksista. Nuorten lisäksi tiivistä yhteistyötä tehdään poliisin ja terveydenhoitoalan ammattilaisten kanssa. Heitä koulutetaan tunnistamaan ja kohtaamaan paremmin seksuaalista väkivaltaa kokeneita. Viranomaisia osallistamalla voidaan vaikuttaa heidän asenteisiinsa ja siten lisätä seksuaalista väkivaltaa kokeneiden ja viranomaisten välistä luottamusta. Hankkeessa tuotetaan mm. koulutusmoduuli, tunnistetaan ja koulutetaan mentoreita nuorten tueksi sekä vahvistetaan olemassa olevia tiloja nuorten tukemiseksi kouluissa, terveydenhuollossa ja yhteisöissä. Hankkeen paikallisena yhteistyötahona toimii LSV:n pitkäaikainen kumppani MAMTA - Health Institute for Mother and Child, joka vastaa hankkeen käytännön toteutuksesta. Hanketta toteutetaan Suomen ulkoministeriön tuella vuosina 2021-2024.

Vammaisten naisten ja tyttöjen seksuaalioikeuksien edistäminen Keniassa

Vuosi 2022 oli nelivuotisen hankkeen toinen vuosi. Hankkeen tavoitteena on edistää vammaisten tyttöjen ja naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksien toteutumista, ml. seksuaali- ja äitiysterveys, perhesuunnittelu ja sukupuolittuneen väkivallan ehkäisy. Hanke pyrkii vähentämään vammaisiin naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa moniperustaista syrjintää, jota vammaiset tytöt ja naiset kokevat seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja oikeuksien edistämisen puitteissa. Tavoitteena on myös vahvistaa vammaisjärjestöjen ja muiden kansalaisjärjestötoimijoiden kapasiteettia edistää näiden oikeuksien toteutumista ja varmistaa vammaisten tyttöjen ja naisten pääsyä laadukkaisiin terveyspalveluihin. Vastuunkantajien, sekä yhteisöissä että viranomaisten parissa, tietoisuutta lisätään kouluttamalla avainhenkilöitä ja levittämällä koulutusmateriaalia. Terveyspalvelujen tarjoajia opastetaan konkreettisesti parantamaan palveluihin pääsyä ottaen huomioon eri vammaisuuden muotoja, mm. liikkumisrajoitteisuuden, aistivammat ja kehitysvammat. Hankkeessa on kaksi paikallista kumppania. Women Challenge to Challenge-järjestöllä (WCC) on harvinaista erityisosaamista ja kokemusta vammaisten naisten asemasta ja oikeuksista ja juuri tämän lisäarvon takia se on valikoitunut kumppanijärjestöksi. Toisena toteuttavana kumppanina on African Network Development on Sustainable Economic Activities (ANDSEA), jonka vahvuus on yleisimmin kehityskysymyksissä, mm. naisten oikeuksien edistämisessä. Hanketta toteutetaan ulkoministeriön tuella.

Kenian Powerbank hanke

Vuonna 2022 LSV:n kumppani ANDSEA implementoi Fingon PowerBank-rahoituksella hanketta, jossa tavoitteena oli 210 nuoren vammaisen henkilön työllistymisen parantaminen Homma Bayn ja Saiyan lääneissä. Hanke toteutettiin läheisesti Kenian seksuaali oikeus hankkeen kanssa.

Hankkeen konsepti keskittyi vammaisuuteen, suunnittelun ja kehityksen muotoilivat ja toteuttivat vammaiset, joiden keskeisenä toiminta-ajatuksena oli sukupuolten välinen tasa-arvo. Toteutetut toiminnot olivat alustan rakenteen suunnittelu, sisällön kokoaminen, toiminnallisuudet, etiikka, käyttäjäystävällisyys, tekninen ja taloudellinen kestävyys, testaus ja käyttö.

Projektin verkkokoulutuksen ja keskustelu toiminnan kautta sukupuolten välinen aktiivinen kommunikointi lisääntyi, myös oppiminen ja vuorovaikutus parantui digitaalisten laitteiden ja internetin käytön myötä. Vammaisten ja muiden osallistujien sosiaaliset verkostot laajenevat ja ymmärrys verkostojen merkityksestä menestymisen edellytyksenä lisääntyi. Kokeilu vähentää yksinäisyyttä ja antoi toivoa monille hankkeeseen osallistuneille. Hankkeeseen osallistuneiden määrä yllätti hanketta toteuttaneen kumppanimme ANDSEAn. Resurssi- ja aikapulasta johtuen, hankkeen aikana ei kuitenkaan ehditty verkostoitua mahdollisten työnantajien kanssa.

Nepalin mielenterveyshanke

Nepalin mielenterveyshanke oli suunnitteluvaiheessa vuonna 2022. Nelivuotinen hanke käynnistyi vuoden 2023 alussa ulkoministeriön tuella. Nepalissa esiintyy runsaasti mielenterveysongelmia, mutta mielenterveyspalvelujen resurssien puute sekä stigma ja epätietoisuus mielenterveysongelmiin liittyen heikentävät palvelujen saatavuutta. Hankkeessa pyritään parantamaan Sindhulin ja Okhaldungan maakuntien väestön keinoja edistää mielenterveyttä ja pääsyä mielenterveysongelmien hoitoon paikallisissa julkisissa terveydenhuoltopalveluissa. Hankkeessa tullaan tarjoamaan koulutusta terveydenhuollon työntekijöille sekä yhteisöterveys työntekijöille, järjestetään kyläyhteisöissä ja kouluissa mielenterveys työpajoja sekä perustetaan alueellisia mielenterveys komiteoita. Lisäksi suunnitelmissa on tarjota aktiivista hoitoa mielenterveysongelmien kanssa eläville. Kumppanina hankkeessa toimii Transcultural Psychosocial Organization Nepal (TPO).

Kuulo- ja näkövammaisten lasten terveyden ja koulunkäynnin edistäminen Nepalissa

Hankkeen tavoitteena on lisätä tietoisuutta näön ja kuulon terveydestä sekä edesauttaa kuulo- ja näkövammaisten 3-14-vuotiaiden lasten mahdollisuuksia

koulunkäyntiin Baran ja Parsan maakunnissa Etelä-Nepalissa. Tällä alueella koulua käymättömien lasten osuus on suuri, ja väestö on köyhää. Suurin osa alueen koululaisista on poikia, ja hankkeen kautta tuetaan myös tyttöjen tasa-arvoista oikeutta koulunkäyntiin. Hankkeessa koulutetaan vapaaehtoisia terveyssisaria tunnistamaan lapsia, joilla on kuulon tai näön ongelmia. Hanke keskittyy myös opettajien ja perheenjäsenten kouluttamiseen vammaisten oikeuksista ja tuen tarpeesta. Hankkeessa tuotetaan viestintä materiaalia eri kohderyhmille, viittomakielen sanakirja ja koulutusmateriaalia opettajille. Varaan perustetun näön ja kuulon hoito- ja kuntoutuskeskuksen toiminta käynnistyi vuonna 2022. Paikallisena yhteistyökumppanina toimii B. P. Eye Foundation-järjestö, jolla on vuosikymmenien kokemus aistivammaisten lasten kuntoutuksesta sekä silmälääkärien ja optikoiden kouluttamisesta. Lisäksi hankkeessa on yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa koskien vammaisten oikeuksia, kuntoutusta ja inklusiivista koulutusta ja yhteistyön tavoitteena on tietoisuuden lisääminen näistä aiheista paikallisten päättäjien ja asukkaiden keskuudessa. Vuosi 2022 oli nelivuotisen hankkeen toinen vuosi. Hanketta toteutetaan Suomen ulkoministeriön tuella.

Somalian tuberkuloosiohjelma

Vuoden 2022 aikana LSV työskenteli tuberkuloosi tapausten havaitsemisen lisäämiseksi ja tuberkuloosin hoidon laadun parantamiseksi. Tähän on kuulunut tuberkuloosin kansallisen vertailulaboratorion sekä TB-klinikan johtaminen Hargeisassa ja Mogadishussa (kesäkuun 2022 loppuun asti). LSV on ollut edelläkävijä myös moni lääkeresistenssin (MDR) tuberkuloosin valvonnassa, tukitoiminnoissa ja kontaktien jäljittämisessä. Vuonna 2022 tavoitteena oli rakentaa kestävä liittouma, jossa vastuu potilaiden hoidosta on siirtymässä julkiselle sektorille, kansallisen tuberkuloosiohjelman (NTP) ollessa vastuunkantaja. LSV:llä oli teknisen tuen rooli: kouluttimme sekä klinikkoja että laboratoriohenkilöstöä Somalimaan terveysministeriön ja kansalaisyhteiskunnan kumppanuuden ja valmiuksien vahvistamiseksi terveysohjelmien kestävän toteuttamisen varmistamiseksi. Hankkeen toimet toteutettiin tavoitteiden (4) mukaisesti: pyritään lisäämään naisten ja haavoittuvien ryhmien mahdollisuuksia saada tuberkuloosi hoitoa; lisäämään yksityiseltä sektorilta tulevia lähetteitä; parantaa tuberkuloosin hoidon laatua ja parantaa tuberkuloosi laboratoriotyön laatua. Ohjelmaa toteutetaan ulkoministeriön, Global Fundin ja Nummelan parantolan säätiön tuella. Ulkoministeriö myönsi LSV:n tuberkuloosi työlle rahoituksen vuodelle 2023.

Somalian mielenterveyshanke

Somaliassa toimivan hankkeen päätavoitteena on yhteisöperustaisten mielenterveyspalveluiden kehittäminen, tietoisuuden lisääminen ja stigman vähentäminen yhteistyössä kansallisten terveysviranomaisten kanssa, jolloin myös toiminta integroituu luontevasti julkiseen terveydenhuoltoon vahvistaen

sen kapasiteettia. Samoin koulutetaan myös terveysalan ammattilaisia. Hankkeen keskiössä ovat ihmisoikeusperustaisuus sekä tyttöjen ja naisten oikeuksien edistäminen. Yhteistyökumppanina toimii General Assistance and Volunteer Organisation (GAVO), jolla on pitkä kokemus mielenterveystyöstä Somaliassa. GAVO toimii myös aktiivisesti Somalimaan terveysministeriön mielenterveyden koordinaatioryhmässä.

Vuosi 2022 oli ulkoministeriön tuella toteutettavan nelivuotisen hankkeen viimeinen vuosi. Hankkeen tuella Hargeisassa rakennettiin psykososiaalisen tuen keskus, sekä koulutettiin keskuksen mielenterveys työntekijöitä ja sosiaalityöntekijöitä. Keskuksen rekrytoitiin myös osa-aikainen lääkäri. Yhteisössä koulutettiin äitiys- ja lastenneuvoloissa työskenteleviä terveys työntekijöitä tunnistamaan mielenterveyspalveluja tarvitsevia äitejä. Suomen ulkoministeriö on myöntänyt mielenterveys hankkeelle jatkorahoituksen vuosille 2023-2026.

Somalian koronatyö

Koronatietoisuuden lisäämis kampanjoiden tavoitteena Somaliassa oli käynnistää aggressiivinen kampanja koronavirus tartuntaan liittyvän sairastavuuden ja kuolleisuuden vähentämiseksi sekä koulutus tietoisuuden lisäämiseksi, mikä valmistaa yhteisöjä vastaamaan koronavirukseen vallitsevassa kuumassa ilmastossa. Tiedotus Kampanjat ovat auttaneet hälventämään väärää tietoa yhteisöissä ja edistäneet tietoisuuden levittämistä Somalimaan terveys- ja kehitysministeriön asettamista terveys suosituksista ja lääketieteellistä ohjeista. Kampanjassa ihmisiä kehoitettiin pesemään käsiä usein, käyttämään antiseptisiä aineita kodin esineiden puhdistamiseen, käyttämään maskia julkisilla paikoilla, välttämään vilustuneiden ja yskäisten ihmisten kohtaamista, noudattamaan fyysistä etäisyyttä, välttämään ruuhkaisia paikkoja ja pysymään kotona mahdollisimman paljon.

Vuonna 2020 alkanut hanke loppui syyskuussa 2022. YK:n väestörahaoston (UNFPA) rahoittamaa hanketta toteutettiin Hargeisassa, Herberassa, Buraosssa ja Boramassa tuberkuloosisairaaloiden yhteydessä sekä LSV:n johtamalla FINSOMA TB-klinikalla Hargeisassa. Vuoden 2022 aikana hankkeessa järjestettiin 104 kampanjatilaisuutta yhteisöille, joista tavoitettiin vähintään 2300 henkilöä. Liikuvan kajuttimilla varustetun auton koronainformaation arvioidaan tavoittaneen ainakin 72 000 ihmistä. Koronatestejä vuoden 2022 aikana tehtiin 1341 ja 114 tartuntaa jäljitettiin. Hankkeen aikana LSV:n henkilöstömäärä Somaliassa tuplaantui: vuonna henkilöstöä oli yli 80, joista noin 42 oli koronahankkeessa.

Liite 2. Global Clinic ja Paperittomien terveys- hanke

PapeTe-hanke on STEA-rahoitteinen vuonna 2017 alkanut paperittomien terveyden edistämisen hanke, jonka päätavoitteena on tukea paperittomien pääsyä julkiseen terveydenhuoltoon. Vuoden 2022 hankkeen toteuma oli EUR 114 337,85. Suoria hanketyöntekijöitä oli 1,4, jonka lisäksi hankkeella oli LSV:n toimiston hallinnon tuki. Toimintaan on osallistunut vuosien aikana useita kymmeniä vapaaehtoisia ja heidän roolinsa paperittomien terveyden edistämisessä on merkittävä.

Hanke on määritellyt paperittomuuden laajasti hoitoon pääsyn kautta ja tukenut paperittomien hoitoon pääsyä kansallisesti. Vuosien aikana hanke on tavoittanut tuhansia eri puolilla Suomea oleskelevia paperittomia. Hankkeen toimia on toteutettu ainakin Helsingin paperittomien klinikalla, puhelimitse ja yhteistyökumppanien kanssa yhteistyössä heidän toimitiloissaan.

Paperittomien hoitoon pääsyn lisäksi on lisätty terveydenhuollon ammattilaisten tietämystä paperittomien potilaiden kohtaamisesta luennoin ja tiedottein. Suuren yleisön tietoisuutta on lisätty median mukaan lukien sosiaalisen median kautta. Verkostotyön kautta on tuotu esille yhteistyökumppaneille paperittomien tilannetta terveydenhuollossa ja tehty yhteistyötä paperittomien terveyden edistämiseksi. Pohjoismainen verkostotyö on antanut vertailukohtaan muiden Pohjoismaiden paperittomien hoitokäytäntöihin. PICUM-verkosto on antanut kansainvälisiä näkökulmia ja tuonut lisää keinoja vaikutustyöhön. Hanke on tukenut ja koordinoanut Global Clinicin vapaaehtoistyötä.

Liite 3: Jäsenyydet ja edustukset vuonna 2022

International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) (edustajana Kati Juva)

Health Action International (HAI) (edustajana Arto Heinänen)

ICAN Finland, Kati Juva verkoston toisena koordinaattorina ja LSV:n edustajana Fingo ry

Seksuaalioikeusverkosto (LSV:n edustaja Kia Lipponen)

Suomen Somalia-verkosto

Somalia NGO Consortium

INSO Somalia

Lääkäriliitto, Kehitysyhteistyön neuvottelukunta (edustajana Matti Parry)

Lääkäriseura Duodecim

Fingon jäsenjärjestöjen edustajana Globaali Terveys-verkostossa (Matti Parry, varalla K-L Juvonen)

Liite 4: Hallitus toimintavuonna 2022

Hallituksen puheenjohtaja Line Kurki

Varapuheenjohtaja Immi Kormi

Varsinaiset jäsenet:

Tuikka Asikainen
Arto Heinonen (opiskelija)
Kati Juva
Hanna Rintala
Tuuli Rämö
Emma Salusjärvi
Anna Kärki

Varajäsenet:

Matti Parry
Heli Salmi

Liite 5: Global Clinicin talousryhmä

Kustaa Piha
Tarja Korpaeus-Hellsten
Laura Grönlund
LSV:n talouspäällikkö ja PapeTe-hankkeen asiantuntija

Liite 6: Kehitysyhteistyöhankkeiden hanketyöryhmät 2022

SOMALIA: Tuberkuloosihanke

Tuuli Heinikari
Silja Mentula
Matti Parry
Line Kurki
Anna Kärki

SOMALIA: Mielenterveyshanke

Kaija-Liisa Bruun
Anu-Liisa Moisio
Riikka Valjakka
Laura Happonen (PSV)
Najmo Amaal
Tesfahune Haile Mariam
Sirkku Kivistö (PSV)

INTIA: Nuorten seksuaalioikeuksien edistämis -hanke

Heidi E. Saarinen
Anne-Mari Ikonen-Hussain

Janika Hiltunen
Miira Angerpuro

**KENIA: vammaisten naisten seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeus
-hanke**

Taru Miller
Henri Ailio
Kiia Lipponen
Kati Monthan
Jenna Niemelä
Milka Pietilä
Johanna Järveläinen

**NEPAL: Kuulo- ja näkövammaisten lasten terveyden ja koulunkäynnin
edistäminen**

Ella Yli-Heikkilä
Eveliina Nousiainen
Eevi Yli-Lassila
Elisa Jokinen
Emilia Seppänen
Moona Ketola
Aino Laiho
Susanne Saarinen

NEPAL: Mielenterveyshanke

Era Mikkonen
Heidi J. Saarinen
Juho Heliste
Peeter Peil
Annemari Ikonen-Hussain

BENIN: Laadukas laboratoriotestaus -koulutushanke

Kaisa Haukka
Heli Salmi
Sointu Mero
Riku Elovainio
Kaarlo Kervinen
Susanne Saarinen
Matti Parry
Annaleena Pajander